

I

(Zakonodavni akti)

UREDBE

UREDBA (EU) 2015/2120 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od 25. studenoga 2015.

o utvrđivanju mjera u vezi s pristupom otvorenom internetu te o izmjeni Direktive 2002/22/EZ o univerzalnoj usluzi i pravima korisnika u vezi s elektroničkim komunikacijskim mrežama i uslugama i Uredbe (EU) br. 531/2012 o roamingu u javnim pokretnim komunikacijskim mrežama u Uniji

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 114.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ⁽¹⁾,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija ⁽²⁾,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ⁽³⁾,

budući da:

- (1) Cilj je ove Uredbe uspostava zajedničkih pravila za zaštitu jednakog i nediskriminirajućeg postupanja s prometom u pružanju usluga pristupa internetu i povezanih prava krajnjih korisnika. Njezin je cilj zaštititi krajnje korisnike te istodobno zajamčiti nesmetano funkcioniranje internetskog ekosustava kao pokretača inovacija. Reforme u području roaminga trebale bi krajnje korisnike ohrabriti da ostanu povezani s mrežom kad putuju unutar Unije te bi s vremenom trebale postati pokretač konvergencije cijena i ostalih uvjeta u Uniji.
- (2) Mjere predviđene u ovoj Uredbi u skladu su s načelom tehnološke neutralnosti, to jest njima se ne nameće uporaba niti se provodi diskriminacija u korist uporabe određene vrste tehnologije.
- (3) Internet se proteklih desetljeća razvio u otvorenu platformu za inovacije s malim preprekama za pristup krajnjih korisnika, davatelja sadržaja, aplikacija i usluga te davatelja usluga pristupa internetu. Cilj je postojećeg regulatornog okvira promicanje sposobnosti krajnjih korisnika da pristupe informacijama i da ih distribuiraju ili da se služe aplikacijama i uslugama po svom izboru. Međutim, na znatan broj krajnjih korisnika utječe praksa upravljanja prometom u okviru koje se blokiraju ili usporavaju određene aplikacije ili usluge. Za takve su pojave potrebna zajednička pravila na razini Unije kako bi se osigurala otvorenost interneta i izbjegla rascjepkanost unutarnjeg tržišta koja nastaje zbog mjera koje donose pojedinačne države članice.

⁽¹⁾ SL C 177, 11.6.2014., str. 64.

⁽²⁾ SL C 126, 26.4.2014., str. 53.

⁽³⁾ Stajalište Europskog parlamenta od 3. travnja 2014. (još nije objavljeno u Službenom listu) i stajalište Vijeća u prvom čitanju od 1. listopada 2015. (SL C 365, 4.11.2015., str. 1.). Stajalište Europskog parlamenta od 27. listopada 2015. (još nije objavljeno u Službenom listu).

- (4) Uslugom pristupa internetu pruža se pristup internetu i u načelu svim njegovim krajnjim točkama, bez obzira na mrežnu tehnologiju i terminalnu opremu koju upotrebljavaju krajnji korisnici. Međutim, zbog razloga koji su izvan kontrole davatelja usluga pristupa internetu, određene krajnje točke interneta možda neće uvijek biti dostupne. Stoga bi se trebalo smatrati da takvi davatelji usluga ispunjavaju svoje obveze u vezi s pružanjem usluge pristupa internetu u smislu ove Uredbe kada ta usluga omogućuje povezivanje s gotovo svim krajnjim točkama interneta. Davatelji usluga pristupa internetu ne bi stoga trebali ograničavati povezivanje s bilo kojom dostupnom krajnjom točkom interneta.
- (5) Krajnjim korisnicima bi, prilikom pristupanja internetu, trebao bi biti omogućen slobodan izbor različitih vrsta terminalne opreme kako je definirana u Direktivi Komisije 2008/63/EZ ⁽¹⁾. Davatelji usluga pristupa internetu ne bi trebali uvoditi ograničenja u vezi s upotrebom terminalne opreme koja se povezuje s mrežom pored ograničenja koja su uveli proizvođači ili distributeri terminalne opreme u skladu s pravom Unije.
- (6) Krajnji korisnici trebali bi imati pravo pristupa informacijama i sadržaju te njihove distribucije, pravo upotrebe i pružanja aplikacija i usluga bez diskriminacije i to putem svoje usluge pristupa internetu. Ostvarivanje tog prava ne bi smjelo dovoditi u pitanje pravo Unije ili nacionalno pravo koje je u skladu s pravom Unije u pogledu zakonitosti sadržaja, aplikacija ili usluga. Ovom Uredbom ne nastoji se urediti zakonitost sadržaja, aplikacija ili usluga niti se nastoji urediti s time povezane postupke, zahtjeve i zaštitne mjere. Ta pitanja stoga su i dalje podložna pravu Unije ili nacionalnom pravu koje je u skladu s pravom Unije.
- (7) Kako bi ostvarili svoje pravo pristupa informacijama i sadržaju i njihove distribucije te pravo upotrebe i pružanja aplikacija i usluga po svom izboru, krajnji korisnici trebali bi imati slobodu dogovoriti se s davateljima usluga pristupa internetu o tarifama za određene količine podataka i brzine usluga pristupa internetu. Takvim dogovorima, kao i bilo kojom poslovnom praksom davatelja usluga pristupa internetu, ne bi se trebalo ograničavati ostvarivanje tih prava i time izbjegavati odredbe ove Uredbe o zaštiti pristupa otvorenom internetu. Državna regulatorna tijela i druga nadležna tijela trebala bi imati ovlasti intervenirati protiv dogovorâ ili poslovne prakse koji zbog svog razmjera dovode do situacija u kojima je izbor krajnjeg korisnika materijalno smanjen u praksi. U tu svrhu, ocjena dogovorâ i poslovne prakse trebala bi, između ostalog, uzeti u obzir položaj na tržištu tih davatelja usluga pristupa internetu te davatelja sadržaja, aplikacija i usluga koji su uključeni. Državna regulatorna tijela i druga nadležna tijela trebala bi imati obvezu da u sklopu svoje funkcije praćenja i provedbe interveniraju u slučajima u kojim bi dogovori ili poslovna praksa dovodili u pitanje bit prava krajnjih korisnika.
- (8) Pri pružanju usluga pristupa internetu davatelji tih usluga trebali bi prema svom prometu postupati jednako, bez diskriminacije, ograničavanja ili ometanja, neovisno o njegovu pošiljatelju ili primatelju, sadržaju, aplikaciji ili usluzi ili terminalnoj opremi. Prema općim načelima prava Unije i ustaljenoj sudskoj praksi, prema usporedivim situacijama ne bi trebalo postupati različito, a prema različitim situacijama ne bi trebalo postupati jednako osim ako je takvo postupanje objektivno opravdano.
- (9) Cilj opravdanog upravljanja prometom doprinijeti je učinkovitoj upotrebi mrežnih resursa i optimizaciji opće kvalitete prijenosa koja odgovara objektivno različitim zahtjevima u vezi s tehničkom kvalitetom usluge za određene kategorije prometa i prema tome sadržaja, aplikacija i usluga koji se prenose. Opravdane mjere upravljanja prometom koje primjenjuju davatelji usluga pristupa internetu trebale bi biti transparentne, nediskriminirajuće i proporcionalne te se ne bi trebale temeljiti na poslovnim interesima. Zahtjev da mjere upravljanja prometom budu nediskriminirajuće ne sprečava davatelje usluga pristupa internetu da, s ciljem optimizacije opće kvalitete prijenosa, provode mjere upravljanja prometom prema kojima se pravi razlika između objektivno različitih kategorija prometa. Svako takvo razlikovanje trebalo bi, s ciljem optimizacije opće kvalitete i korisničkog iskustva, biti dozvoljeno samo na temelju objektivno različitih zahtjeva u vezi s tehničkom kvalitetom usluge (npr. u pogledu latencije, varijacije kašnjenja, gubitka paketa i širine frekvencijskog područja) za određene kategorije prometa, a ne na temelju poslovnih interesa. Takve mjere prema kojima se pravi razlika trebale bi biti proporcionalne u odnosu na cilj optimizacije opće kvalitete i u okviru njih bi se prema istovjetnoj vrsti prometa trebalo jednako postupati. Takve mjere ne bi trebale trajati dulje nego što je to potrebno.
- (10) Opravdano upravljanje prometom ne zahtijeva tehnike kojima se prati konkretan sadržaj podatkovnog prometa koji se prenosi putem usluge pristupa internetu.

⁽¹⁾ Direktiva Komisije 2008/63/EZ od 20. lipnja 2008. o tržišnom natjecanju na tržištima telekomunikacijske terminalne opreme (SL L 162, 21.6.2008., str. 20.).

- (11) Svú praksu upravljanja prometom koja prelazi takve opravdane mjere upravljanja prometom blokiranjem, usporavanjem, izmjenom, ograničavanjem, ometanjem, degradiranjem ili diskriminiranjem određenih sadržaja, aplikacija ili usluga, ili određenih kategorija sadržaja, aplikacija ili usluga, trebalo bi zabraniti, podložno opravdanim i definiranim iznimkama utvrđenima u ovoj Uredbi. Te iznimke trebale bi biti podložne strogoj tumačenju i zahtjevima u vezi s proporcionalnosti. Trebalo bi zaštititi određen sadržaj, aplikacije i usluge, kao i njihove određene kategorije zbog negativnog učinka blokiranja ili drugih mjera ograničavanja koje nisu obuhvaćene opravdanim iznimkama na izbor krajnjeg korisnika i inovacije. Pravila protiv izmjene sadržaja, aplikacija ili usluga odnose se na modifikaciju sadržaja komunikacije, ali se njima ne zabranjuju nediskriminirajuće tehnike sažimanja podataka kojima se smanjuje veličina datoteke bez ikakve izmjene sadržaja. Takvo sažimanje omogućuje učinkovitiju upotrebu oskudnih resursa te služi interesima krajnjih korisnika smanjenjem količine podataka, povećanjem brzine i poboljšanjem iskustva upotrebe dotičnih sadržaja, aplikacija ili usluga.
- (12) Mjere upravljanja prometom koje prelaze takve opravdane mjere upravljanja prometom mogu se primjenjivati samo prema potrebi i onoliko dugo koliko je to potrebno za poštovanje triju opravdanih iznimaka utvrđenih u ovoj Uredbi.
- (13) Prvo, može doći do situacija u kojima davatelji usluga pristupa internetu podliježu zakonodavnim aktima Unije, ili nacionalnom zakonodavstvu koje je u skladu s pravom Unije (npr. u pogledu zakonitosti sadržaja, aplikacija ili usluga ili u pogledu javne sigurnosti), uključujući kazneno pravo, kojim se primjerice zahtijeva blokiranje određenog sadržaja, aplikacija ili usluga. Osim toga, može doći do situacija u kojima ti davatelji podliježu mjerama koje su u skladu s pravom Unije, a kojima se provode ili primjenjuju zakonodavni akti Unije ili nacionalno zakonodavstvo, kao što su mjere opće primjene, sudski nalozi, odluke tijela javne vlasti kojima su dodijeljene odgovarajuće ovlasti ili druge mjere kojima se osigurava usklađenost s tim zakonodavnim aktima Unije ili nacionalnim zakonodavstvom (npr. obveze poštovanja sudskih naloga ili naloga tijela javne vlasti kojima se zahtijeva blokiranje nezakonitog sadržaja). Zahtjev za usklađenost s pravom Unije odnosi se, između ostalog, na usklađenost sa zahtjevima Povelje Europske unije o temeljnim pravima ("Povelja") u odnosu na ograničenja pri ostvarivanju temeljnih prava i sloboda. Kako je predviđeno u Direktivi 2002/21/EZ Europskog parlamenta i Vijeća⁽¹⁾, bilo koja mjera koja bi mogla ograničiti ta temeljna prava ili slobode može se donijeti samo ako je primjerena, razmjerna i potrebna u okviru demokratskog društva, a njezina provedba podložna je odgovarajućim proceduralnim odredbama u skladu s Europskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, uključujući njezine odredbe o učinkovitoj sudskoj zaštiti i pravičnom postupku.
- (14) Drugo, mjere upravljanja prometom koje prelaze takve opravdane mjere upravljanja prometom mogle bi biti potrebne radi zaštite integriteta i sigurnosti mreže, na primjer sprečavanjem kibernetičkih napada do kojih dolazi širenjem štetnog softvera ili sprečavanjem krađe identiteta krajnjih korisnika do koje dolazi upotrebom špijunskog softvera.
- (15) Treće, mjere koje prelaze takve opravdane mjere upravljanja prometom mogle bi također biti potrebne radi sprečavanja predstojećeg zagušenja mreže, to jest u situacijama u kojima upravo treba doći do zagušenja, te radi ublažavanja učinaka zagušenja mreže, kada se takvo zagušenje pojavljuje samo privremeno ili u iznimnim okolnostima. Načelom proporcionalnosti zahtijeva se da se u mjerama upravljanja prometom koje se temelje na toj iznimci s istovjetnim kategorijama prometa jednako postupa. Privremeno zagušenje trebalo bi razumijevati kao da se odnosi na posebne situacije kratkog trajanja, u kojima naglo povećanje broja korisnika uz redovne korisnike ili naglo povećanje potražnje za određenim sadržajem, aplikacijama ili uslugama može preopteretiti prijenosni kapacitet nekih elemenata mreže te dovesti do toga da ostatak mreže slabije reagira. Do privremenog zagušenja moglo bi osobito doći u pokretnim mrežama na koje utječu promjenjivi uvjeti kao što su to fizičke prepreke, niža unutarnja pokrivenost ili promjenjiv broj aktivnih korisnika promjenjive lokacije. Iako se može predvidjeti da bi se takvo privremeno zagušenje moglo povremeno pojavljivati u određenim točkama mreže, na način da se to ne može smatrati iznimnim, moguće je da se ono ne bi pojavljivalo tako često ili u toliko dugim razdobljima da bi povećanje kapaciteta bilo ekonomski opravdano. Iznimno zagušenje trebalo bi razumijevati kao da se odnosi na nepredvidljive i neizbježne situacije zagušenja, kako u mobilnim tako i u fiksnim mrežama. Mogući uzroci tih situacija uključuju tehnički kvar poput prekida usluge zbog potrganih kabela ili drugih elemenata infrastrukture, neočekivane promjene u usmjeravanju prometa ili velika povećanja mrežnog prometa zbog hitnog slučaja ili

(¹) Direktiva 2002/21/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. ožujka 2002. o zajedničkom regulatornom okviru za elektroničke komunikacijske mreže i usluge (Okvirna direktiva) (SL L 108, 24.4.2002., str. 33.).

drugih situacija koje su izvan kontrole davatelja usluga pristupa internetu. Do takvih problema sa zagušenjem vjerojatno neće dolaziti često, ali mogu biti ozbiljni i ne nužno kratkog trajanja. Potreba za primjenom mjera upravljanja prometom koje prelaze opravdane mjere upravljanja prometom kako bi se spriječili ili ublažili učinci privremenog ili iznimnog zagušenja mreže ne bi trebala davateljima usluga pristupa internetu omogućiti izbjegavanje opće zabrane blokiranja, usporavanja, izmjene, ograničavanja, ometanja, degradiranja ili diskriminiranja određenih sadržaja, aplikacija ili usluga ili njihovih određenih kategorija. U slučaju postojanog i dugotrajnijeg zagušenja mreže koje nije iznimno ni privremeno ne bi se trebala ostvarivati korist iz takve iznimke, nego bi se to trebalo rješavati povećanjem kapaciteta mreže.

- (16) Postoji potražnja davatelja sadržaja, aplikacija i usluga za mogućnošću pružanja elektroničkih komunikacijskih usluga koje nisu usluge pristupa internetu, a za koje su potrebne određene razine kvalitete koje ne jamče usluge pristupa internetu. Takve posebne razine kvalitete zahtijevaju, na primjer, neke usluge od javnog interesa ili neke nove usluge komunikacije između strojeva. Davatelji elektroničkih komunikacija javnosti, uključujući davatelje usluga pristupa internetu, i davatelji sadržaja, aplikacija i usluga trebali bi stoga imati slobodu nuditi usluge koje nisu usluge pristupa internetu i koje su optimizirane za određen sadržaj, aplikacije ili usluge ili njihovu kombinaciju, ako je ta optimizacija potrebna kako bi se zadovoljili zahtjevi za posebnu razinu kvalitete sadržaja, aplikacija ili usluga. Državna regulatorna tijela trebala bi provjeriti je li i u kojoj mjeri ta optimizacija objektivno potrebna za osiguravanje jedne ili više posebnih i ključnih značajki sadržaja, aplikacija ili usluga te za omogućavanje odgovarajućeg osiguranja kvalitete za korisnike, a ne jednostavno davati opće prvenstvo nad usporedivim sadržajem, aplikacijama ili uslugama dostupnima putem usluge pristupa internetu i time izbjegavati odredbe u pogledu mjera upravljanja prometom primjenjive na usluge pristupa internetu.
- (17) Kako bi se izbjegao negativan učinak pružanja takvih drugih usluga na dostupnost ili opću kvalitetu usluga pristupa internetu za krajnje korisnike, potrebno je osigurati dovoljno kapaciteta. Davatelji elektroničkih komunikacija javnosti, uključujući davatelje usluga pristupa internetu, trebali bi stoga nuditi takve druge usluge ili sklopiti odgovarajuće sporazume s davateljima sadržaja, aplikacija ili usluga koji omogućuju takve druge usluge samo ako je kapacitet mreže dovoljan za njihovo pružanje dodatno uz bilo koje usluge pristupa internetu koje pružaju. Odredbe ove Uredbe u vezi sa zaštitom pristupa otvorenom internetu ne bi se trebale izbjegavati drugim uslugama koje se mogu upotrijebiti ili koje se nude kao zamjena za usluge pristupa internetu. Međutim, sama činjenica da bi korporativne usluge kao što su virtualne privatne mreže mogle također pružati pristup internetu ne bi trebalo rezultirati time da ih se smatra zamjenom za usluge pristupa internetu, pod uvjetom da je pružanje takvog pristupa internetu od strane davatelja elektroničkih komunikacija javnosti u skladu s člankom 3. stavcima od 1. do 4. ove Uredbe, te se stoga ne može smatrati izbjegavanjem tih odredaba. Pružanje takvih usluga koje nisu usluge pristupa internetu ne bi trebalo biti na štetu dostupnosti i opće kvalitete usluga pristupa internetu za krajnje korisnike. U slučaju pokretnih mreža zbog varirajućeg broja aktivnih krajnjih korisnika teže je predvidjeti količine prometa u pojedinoj radijskoj ćeliji te bi zbog toga do učinka na kvalitetu usluga pristupa internetu za krajnje korisnike moglo doći u nepredvidivim okolnostima. U slučaju pokretnih mreža ne bi trebalo smatrati da opća kvaliteta usluga pristupa internetu za krajnje korisnike uzrokuje štetu ako je ukupni negativni učinak usluga koje nisu usluge pristupa internetu neizbježan, minimalan i kratkog trajanja. Državna regulatorna tijela trebala bi osigurati da davatelji elektroničkih komunikacija javnosti poštuju taj zahtjev. U tom pogledu državna regulatorna tijela trebala bi ocijeniti učinak na dostupnost i opću kvalitetu usluga pristupa internetu analiziranjem, između ostalog, parametara kvalitete usluge (poput latencije, varijacije kašnjenja, gubitka paketa) razina i učinaka zagušenja mreže, stvarne brzine u odnosu na oglašavanje, izvedbe usluga pristupa internetu u odnosu na usluge koje nisu usluge pristupa internetu te kvalitete kako ju doživljavaju krajnji korisnici.
- (18) Odredbe o zaštiti pristupa otvorenom internetu trebalo bi dopuniti učinkovitim odredbama o krajnjim korisnicima u kojima bi se rješavala pitanja posebice povezana s uslugama pristupa internetu i omogućilo krajnjim korisnicima da donesu informirane odluke. Te odredbe trebalo bi primjenjivati dodatno uz primjenjive odredbe Direktive 2002/22/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾, a države članice trebale bi moći zadržati ili donijeti dalekosežnije mjere. Davatelji usluga pristupa internetu trebali bi na jasan način obavijestiti krajnje korisnike o tome kako bi upotrijebljena praksa upravljanja prometom mogla utjecati na kvalitetu usluga pristupa internetu, privatnost krajnjih korisnika i zaštitu osobnih podataka te bi ih trebali obavijestiti o mogućem utjecaju usluga koje nisu usluge

⁽¹⁾ Direktiva 2002/22/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. ožujka 2002. o univerzalnoj usluzi i pravima korisnika u vezi s elektroničkim komunikacijskim mrežama i uslugama (Direktiva o univerzalnoj usluzi) (SL L 108, 24.4.2002., str. 51.).

pristupa internetu, a na koje su pretplaćeni, na kvalitetu i dostupnost njihovih usluga pristupa internetu. Kako bi se krajnjim korisnicima omogućio izbor u takvim situacijama, davatelji usluga pristupa internetu trebali bi stoga u ugovoru obavijestiti krajnje korisnike o brzini koju stvarno mogu isporučiti. Uobičajeno dostupna brzina razumijeva se kao brzina koju bi krajnji korisnik mogao očekivati većinu vremena tijekom pristupa usluzi. Davatelji usluga pristupa internetu trebali bi također obavijestiti korisnike o dostupnim pravnim sredstvima u skladu s nacionalnim pravom u slučaju neusklađenosti izvedbe. Svaka znatna razlika do koje dolazi stalno ili redovito, a koju ustanovi mehanizam za praćenje koji certificira državno regulatorno tijelo, između stvarne izvedbe usluge i izvedbe navedene u ugovoru trebala bi se smatrati nesukladnošću izvedbe za potrebe utvrđivanja pravnih sredstava dostupnih korisniku u skladu s nacionalnim pravom. Metodologija bi se trebala biti utvrditi prema smjernicama Tijela europskih regulatora za elektroničke komunikacije (BEREC) te prema potrebi redovito preispitivati i ažurirati kako bi odražavala tehnološki i infrastrukturni razvoj. Državna regulatorna tijela trebala bi osigurati usklađenost s pravilima u ovoj Uredbi o mjerama transparentnosti za osiguravanje pristupa otvorenom internetu.

- (19) Državna regulatorna tijela imaju ključnu ulogu u osiguravanju da krajnji korisnici mogu učinkovito ostvarivati svoja prava u skladu s ovom Uredbom te da se pravila o zaštiti pristupa otvorenom internetu poštuju. U tu svrhu državna regulatorna tijela trebala bi imati obvezu praćenja i izvješćivanja te bi trebala osigurati da davatelji elektroničkih komunikacija javnosti, uključujući davatelje usluga pristupa internetu, ispunjavaju svoje obveze u vezi sa zaštitom pristupa otvorenom internetu. One uključuju obvezu osiguravanja dostatnog kapaciteta mreže za pružanje visokokvalitetnih usluga nediskriminirajućeg pristupa internetu na čiju opću kvalitetu ne bi trebalo štetno djelovati pružanje usluga koje nisu usluge pristupa internetu, a koje imaju posebnu razinu kvalitete. Državna regulatorna tijela trebala bi također imati ovlasti propisati zahtjeve u vezi s tehničkim značajkama, zahtjeve za minimalnu kvalitetu usluge i druge primjerene mjere za sve ili pojedine davatelje elektroničkih komunikacija javnosti ako je to potrebno kako bi se osigurala usklađenost s odredbama ove Uredbe o zaštiti pristupa otvorenom internetu ili kako bi se spriječilo narušavanje opće kvalitete usluga pristupa internetu za krajnje korisnike. Pri tome bi državna regulatorna tijela trebala u najvećoj mjeri uzeti u obzir odgovarajuće smjernice BEREC-a.
- (20) Tržište pokretnih komunikacija u Uniji i dalje je rascjepkano, a nijedna pokretna mreža ne pokriva sve države članice. Zato, kako bi svojim domaćim korisnicima koji putuju unutar Unije pružali pokretne komunikacijske usluge, davatelji usluga roaminga moraju kupovati veleprodajne usluge roaminga od operatora u državi članici koja se posjećuje ili s njima razmjenjivati veleprodajne usluge roaminga.
- (21) Uredbom (EU) br. 531/2012 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ utvrđuje se cilj politike da bi se razlika između tarifa za roaming i domaćih tarifa trebala približiti nuli. Međutim, krajnji cilj uklanjanja razlike između domaćih naknada i naknada za roaming ne može se ostvariti na održiv način sa zabilježenom razinom veleprodajnih naknada. Stoga se ovom Uredbom utvrđuje da bi maloprodajne dodatne naknade za roaming trebalo ukinuti od 15. lipnja 2017. pod uvjetom da se riješe pitanja koja se trenutačno zapažaju na veleprodajnim tržištima roaminga. Komisija bi u tom pogledu trebala provesti preispitivanje veleprodajnog tržišta roaminga i podnijeti zakonodavni prijedlog na temelju ishoda tog preispitivanja.
- (22) Davatelji usluga roaminga istodobno bi trebali moći primjenjivati „politiku pravedne uporabe” na potrošnju reguliranih maloprodajnih usluga roaminga koje se pružaju po primjenjivim domaćim maloprodajnim cijenama. „Politika pravedne uporabe” namijenjena je sprečavanju da korisnici roaminga prekomjerno ili u svrhu zlouporabe upotrijebe regulirane maloprodajne usluge roaminga, poput toga da upotrebljavaju takve usluge u drugoj državi članici koja nije država članica njihova domaćeg davatelja usluga u svrhe koje nisu svrhe povremenih putovanja. Svakom politikom pravedne uporabe korisnicima davatelja usluga roaminga trebalo bi omogućiti potrošnju količine reguliranih maloprodajnih usluga roaminga po primjenjivoj domaćoj maloprodajnoj cijeni koja je usklađena s njihovim tarifnim planovima.

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 531/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. lipnja 2012. o roamingu u javnim pokretnim komunikacijskim mrežama u Uniji (SL L 172, 30.6.2012., str. 10.).

- (23) U posebnim i iznimnim okolnostima, ako davatelj usluga roaminga ne može osigurati povrat sveukupnih stvarnih i projiciranih troškove pružanja reguliranih maloprodajnih usluga roaminga iz sveukupnih stvarnih i projiciranih prihoda od pružanja takvih usluga, taj davatelj usluga roaminga trebao bi moći podnijeti zahtjev za odobrenje primjene dodatne naknade s ciljem osiguravanja održivosti svog domaćeg modela naplate. Ocjena održivosti domaćeg modela naplate trebala bi se temeljiti na relevantnim objektivnim čimbenicima koji su svojstveni davatelju usluga roaminga, uključujući objektivne razlike među davateljima usluga roaminga u dotičnoj državi članici i razinu domaćih cijena i prihoda. To može primjerice biti slučaj kod paušalnih domaćih maloprodajnih modela operatora sa značajnim negativnim neravnotežama prometa kada je implicitna domaća jedinična cijena niska, a sveukupni prihodi operatora također su niski u odnosu na teret troškova roaminga, ili kada je implicitna jedinična cijena niska, a stvarna ili projicirana potrošnja usluga roaminga visoka. Nakon što se veleprodajna i maloprodajna tržišta roaminga u potpunosti prilagode ujednačavanju roaminga s domaćim razinama cijena i njegovu uključivanju kao uobičajene značajke u maloprodajne tarifne planove, očekuje se da više neće dolaziti do takvih iznimnih okolnosti. Kako bi se izbjeglo da domaći model naplate davatelja usluga roaminga postane neodrživ zbog takvih problema u vezi s povratom troškova te tako dovede do rizika osjetnog učinka na razvoj domaćih cijena ili tzv. učinka „prebacivanja tereta”, davatelji usluga roaminga, nakon odobrenja državnog regulatornog tijela, u takvim bi okolnostima trebali moći primijeniti dodatnu naknadu na regulirane maloprodajne usluge roaminga samo u mjeri potrebnoj za povrat svih relevantnih troškova pružanja takvih usluga.
- (24) U tu svrhu, troškove nastale za potrebe pružanja reguliranih maloprodajnih usluga roaminga trebalo bi utvrditi uzimajući u obzir stvarne veleprodajne naknade za roaming koje se primjenjuju na izlazni promet roaminga (*outbound roaming traffic*) dotičnog davatelja usluga roaminga koji premašuje njegov ulazni promet roaminga (*outbound roaming traffic*), kao i uzimajući u obzir opravdani udio koji se odnosi na združene i zajedničke troškove. Prihode iz reguliranih maloprodajnih usluga roaminga trebalo bi odrediti uzimajući u obzir prihode po domaćim razinama cijena koji se mogu pripisati potrošnji reguliranih maloprodajnih usluga roaminga, bilo na temelju jedinične cijene ili kao udio u paušalnoj naknadi koji odražava stvarne i projicirane omjere potrošnje reguliranih maloprodajnih usluga roaminga korisnika u Uniji i domaće potrošnje. Također bi trebalo uzeti u obzir potrošnju reguliranih maloprodajnih usluga roaminga i domaću potrošnju korisnika davatelja usluga roaminga kao i razinu tržišnog natjecanja, cijene i prihode na domaćem tržištu te svaki uočljiv rizik da bi roaming po domaćim maloprodajnim cijenama osjetno utjecao na razvoj takvih cijena.
- (25) Kako bi se osigurao nesmetan prelazak s Uredbe (EU) br. 531/2012 na ukidanje maloprodajnih dodatnih naknada za roaming, ovom Uredbom trebalo bi se uvesti prijelazno razdoblje u kojem bi davatelji usluga roaminga trebali moći dodati naknadu na domaće cijene za pružene regulirane maloprodajne usluge roaminga. Tim prijelaznim režimom trebala bi se već pripremiti temeljna promjena pristupa, uključivanjem roaminga na razini Unije kao sastavnog dijela domaćih tarifnih planova koji se nude na različitim domaćim tržištima. Stoga bi početna točka prijelaznog režima trebale biti odgovarajuće domaće maloprodajne cijene, na koje se može primjenjivati dodatna naknada koja nije veća od maksimalne veleprodajne naknade za roaming primjenjive u razdoblju koje neposredno prethodi prijelaznom razdoblju. Takvim prijelaznim režimom također bi se trebala osigurati znatna sniženja cijena za korisnike od datuma početka primjene ove Uredbe te on ne bi trebao, kada se dodatna naknada doda na domaću maloprodajnu cijenu, pod bilo kojim okolnostima dovesti do maloprodajne naknade za roaming veće od maksimalne regulirane maloprodajne naknade za roaming primjenjive u razdoblju koje neposredno prethodi prijelaznom razdoblju.
- (26) Relevantna domaća maloprodajna cijena trebala bi biti jednaka domaćoj maloprodajnoj jediničnoj naknadi. Međutim, u slučajevima u kojima ne postoje točno određene domaće maloprodajne cijene koje bi se mogle upotrijebiti kao temelj za reguliranu maloprodajnu uslugu roaminga (primjerice, u slučaju domaćih tarifnih planova s neograničenom potrošnjom, paketa ili domaćih tarifa koje ne uključuju podatke), domaća maloprodajna cijena trebala bi se smatrati istim mehanizmom naplate kao da korisnik upotrebljava domaći tarifni plan u državi članici tog korisnika.
- (27) S ciljem poboljšanja tržišnog natjecanja na maloprodajnom tržištu roaminga Uredbom (EU) br. 531/2012 zahtijeva se da domaći davatelji usluga omoguće svojim korisnicima pristup reguliranim govornim, SMS i podatkovnim uslugama u roamingu koje bilo koji alternativni davatelj usluga roaminga pruža u paketu. S obzirom na to da se režimom maloprodajnog roaminga utvrđenom u ovoj Uredbi u bliskoj budućnosti trebaju ukinuti maloprodajne naknade za roaming utvrđene u člancima 8., 10. i 13. Uredbe (EU) br. 531/2012, više ne bi bilo razmjerno zahtijevati od domaćih davatelja usluga da provode tu vrstu odvojene prodaje reguliranih maloprodajnih usluga roaminga. Davatelji usluga koji su već svojim korisnicima omogućili pristup reguliranim govornim, SMS i podatkovnim uslugama u roamingu koje bilo koji alternativni davatelj usluga roaminga pruža u paketu, mogu to činiti i

dalje. S druge strane, ne može se isključiti da bi korisnici roaminga mogli imati koristi od konkurentnijih maloprodajnih cijena, posebice za podatkovne usluga u roamingu, na tržištima koja posjećuju. Zbog sve veće potražnje i važnosti podatkovnih usluga u roamingu, korisnicima roaminga trebalo bi osigurati alternativne načine pristupa podatkovnim uslugama u roamingu tijekom putovanja unutar Unije. Stoga bi trebalo zadržati obvezu domaćih davatelja usluga i davatelja usluga roaminga da ne sprečavaju korisnike u pristupu reguliranim podatkovnim uslugama u roamingu koje alternativni davatelj usluga roaminga izravno pruža u gostujućoj mreži kako je predviđeno Uredbom (EU) br. 531/2012.

- (28) U skladu s načelom da pozivatelj plaća, korisnici pokretnih komunikacija ne plaćaju primanje domaćih poziva u pokretnoj mreži, a trošak završetka poziva u mreži primatelja pokriven je u maloprodajnoj naknadi pozivatelja. Konvergencija cijena završavanja poziva u pokretnoj mreži širom država članica trebala bi omogućiti primjenu istog načela za regulirane maloprodajne pozive u roamingu. Međutim, budući da to još uvijek nije slučaj, u situacijama utvrđenima u ovoj Uredbi u kojima je davateljima usluga roaminga dozvoljeno da primijene dodatnu naknadu za regulirane maloprodajne usluge roaminga, dodatna naknada koja se primjenjuje za regulirane dolazne pozive u roamingu ne bi trebala premašivati ponderirani prosjek maksimalnih veleprodajnih cijena završavanja poziva u pokretnoj mreži širom Unije. To se smatra prijelaznim režimom dok Komisija ne riješi to otvoreno pitanje.
- (29) Uredbu (EU) br. 531/2012 trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti.
- (30) Ova Uredba trebala bi predstavljati posebnu mjeru u smislu članka 1. stavka 5. Direktive 2002/21/EZ. Stoga, kada davatelji reguliranih usluga roaminga na razini Unije izmijene svoje maloprodajne tarife za roaming i pripadajuće politike o upotrebi roaminga kako bi se uskladili sa zahtjevima iz ove Uredbe, takve promjene ne bi trebale aktivirati nikakvo pravo za korisnike pokretnih mreža da se na temelju nacionalnih propisa kojima se prenosi trenutačni regulatorni okvir za elektroničke komunikacijske mreže i usluge povuku iz svojih ugovora.
- (31) Kako bi se ojačala prava korisnika roaminga utvrđena u Uredbi (EU) br. 531/2012, u ovoj Uredbi trebali bi se u odnosu na regulirane maloprodajne usluge roaminga utvrditi posebni zahtjevi u vezi s transparentnošću usklađeni s posebnim uvjetima u vezi s tarifom i količinom koji se trebaju primjenjivati nakon što se ukinu maloprodajne dodatne naknade za roaming. Posebice je potrebno predvidjeti pravovremeno besplatno slanje obavijesti korisnicima roaminga o primjenjivoj politici pravedne uporabe, kada je u potpunosti potrošena primjenjiva količina pravedne uporabe reguliranih govornih, SMS ili podatkovnih usluga u roamingu, o svakoj dodatnoj naknadi i o akumuliranoj potrošnji reguliranih podatkovnih usluga u roamingu.
- (32) Radi osiguranja jedinstvenih uvjeta za provedbu odredaba ove Uredbe, Komisiji bi trebalo dodijeliti provedbene ovlasti u vezi s utvrđivanjem ponderiranog prosjeka maksimalnih cijena završavanja poziva u pokretnoj mreži i detaljnih pravila o primjeni politike pravedne uporabe te o metodologiji za ocjenu održivosti ukidanja maloprodajnih dodatnih naknada za roaming, kao i o zahtjevu koji podnosi davatelj usluga roaminga za potrebe te ocjene. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾.
- (33) Ovom se Uredbom poštuju temeljna prava i načela koja su posebno priznata Poveljom, a osobito u vezi sa zaštitom osobnih podataka, slobodom izražavanja i informiranja, slobodom poduzetništva, zabranom diskriminacije i zaštitom potrošača.
- (34) S obzirom na to da cilj ove Uredbe, to jest utvrđivanje zajedničkih pravila potrebnih za zaštitu pristupa otvorenom internetu i ukidanje maloprodajnih dodatnih naknada za roaming, ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se zbog njegova opsega i učinaka on na bolji način može ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tog cilja.
- (35) Provedeno je savjetovanje s Europskim nadzornikom za zaštitu podataka u skladu s člankom 28. stavkom 2. Uredbe (EZ) br. 45/2001 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾ te je on dao svoje mišljenje 24. studenoga 2013.,

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

⁽²⁾ Uredba (EZ) br. 45/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. prosinca 2000. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama i tijelima Zajednice i o slobodnom kretanju takvih podataka (SL L 8, 12.1.2001., str. 1.).

DONIJELI SU OVU UREDBU:

Članak 1.

Predmet i područje primjene

1. Ovom Uredbom utvrđuju se zajednička pravila za zaštitu jednakog i nediskriminirajućeg postupanja s prometom u pružanju usluga pristupa internetu i povezanih prava krajnjih korisnika.
2. Ovom Uredbom uspostavlja se novi mehanizam za određivanje maloprodajnih cijena za regulirane usluge roaminga na razini Unije kako bi se ukinule maloprodajne dodatne naknade za roaming bez narušavanja domaćih tržišta i tržišta koja se posjećuju.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se definicije navedene u članku 2. Direktive 2002/21/EZ.

Primjenjuju se i sljedeće definicije:

1. „davatelj elektroničkih komunikacija javnosti” znači poduzeće koje pruža javne komunikacijske mreže ili javno dostupne elektroničke komunikacijske usluge;
2. „usluga pristupa internetu” znači javno dostupna elektronička komunikacijska usluga kojom se omogućuje pristup internetu te time povezivanje s gotovo svim krajnjim točkama interneta, bez obzira na mrežnu tehnologiju i terminalnu opremu koja se upotrebljava.

Članak 3.

Zaštita pristupa otvorenom internetu

1. Krajnji korisnici putem svoje usluge pristupa internetu imaju pravo pristupa informacijama i sadržaju te njihove distribucije, pravo upotrebe i pružanja aplikacija i usluga te pravo upotrebe terminalne opreme po svom izboru, neovisno o lokaciji krajnjeg korisnika ili davatelja te lokaciji, porijeklu ili odredištu informacije, sadržaja, aplikacije ili usluge.

Ovim stavkom ne dovodi se u pitanje pravo Unije, ili nacionalno pravo koje je u skladu s pravom Unije, u pogledu zakonitosti sadržaja, aplikacija ili usluga.

2. Dogovori između davatelja usluga pristupa internetu i krajnjih korisnika o poslovnim i tehničkim uvjetima i značajkama usluga pristupa internetu poput cijene, količine podataka ili brzine i bilo koja poslovna praksa davatelja usluga pristupa internetu ne ograničavaju ostvarivanje prava krajnjih korisnika utvrđena u stavku 1.

3. Davatelji usluga pristupa internetu prilikom pružanja usluga pristupa internetu sa svim prometom postupaju jednako, bez diskriminacije, ograničavanja ili ometanja te neovisno o pošiljatelju i primatelju, sadržaju kojem se pristupa ili koji se distribuira, aplikacijama ili uslugama koje se upotrebljavaju ili pružaju ili terminalnoj opremi koja se upotrebljava.

Prvi podstavak ne sprečava davatelje usluga pristupa internetu da provode opravdane mjere upravljanja prometom. Da bi ih se smatralo opravdanima, takve mjere moraju biti transparentne, nediskriminirajuće, proporcionalne te se ne smiju temeljiti na poslovnim interesima već na objektivno različitim zahtjevima u vezi s tehničkom kvalitetom usluge za određene kategorije prometa. Takvim se mjerama ne prati konkretan sadržaj i one ne traju dulje nego što je to potrebno.

Davatelji usluga pristupa internetu ne smiju provoditi mjere upravljanja prometom koje prelaze mjere utvrđene u drugom podstavku, a posebice ne smiju blokirati, usporavati, mijenjati, ograničavati, ometati, degradirati ili diskriminirati određene sadržaje, aplikacije ili usluge, ili određene njihove kategorije, osim ako je to potrebno i samo onoliko dugo koliko je potrebno radi:

- (a) poštovanja zakonodavnih akata Unije, ili nacionalnog zakonodavstva koje je u skladu s pravom Unije, kojima podliježe davatelj usluga pristupa internetu, ili poštovanja mjera koje su u skladu s pravom Unije, a kojima se izvršavaju takvi zakonodavni akti Unije ili nacionalno zakonodavstvo, uključujući sudske naloge ili naloge tijela javne vlasti kojima su dodijeljene odgovarajuće ovlasti;

- (b) očuvanja integriteta i sigurnosti mreže, usluga koje se pružaju putem te mreže i terminalne opreme krajnjih korisnika;
- (c) sprečavanja predstojećeg zagušenja mreže i ublažavanja učinaka iznimnog ili privremenog zagušenja mreže, pod uvjetom da se s da se s istovjetnim kategorijama prometa jednako postupa.

4. Svaka mjera upravljanja prometom može obuhvaćati obradu osobnih podataka samo ako je takva obrada potrebna i proporcionalna za postizanje ciljeva navedenih u stavku 3. Takva obrada provodi se u skladu s Direktivom 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾. Mjere upravljanja prometom također moraju biti u skladu s Direktivom 2002/58/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾.

5. Davatelji elektroničkih komunikacija javnosti, uključujući davatelje usluga pristupa internetu, i davatelji sadržaja, aplikacija i usluga slobodni su nuditi usluge koje nisu usluge pristupa internetu i koje su optimizirane za određen sadržaj, aplikacije ili usluge ili njihovu kombinaciju ako je ta optimizacija potrebna kako bi se zadovoljili zahtjevi za posebnu razinu kvalitete sadržaja, aplikacija ili usluga.

Davatelji elektroničkih komunikacija javnosti, uključujući davatelje usluga pristupa internetu, mogu nuditi ili omogućavati takve usluge samo ako je kapacitet mreže dovoljan da ih pruže dodatno uz bilo koje usluge pristupa internetu koje pružaju. Takve usluge ne mogu se upotrijebiti ili nuditi kao zamjena za usluge pristupa internetu i ne smiju biti na štetu dostupnosti ili opće kvalitete usluga pristupa internetu za krajnje korisnike.

Članak 4.

Mjere transparentnosti za osiguravanje pristupa otvorenom internetu

1. Davatelji usluga pristupa internetu osiguravaju da je u svakom ugovoru kojim su obuhvaćene usluge pristupa internetu navedeno barem sljedeće:

- (a) informacije o tome kako bi mjere upravljanja prometom koje taj davatelj usluga primjenjuje mogle utjecati na kvalitetu usluga pristupa internetu, privatnost krajnjih korisnika i zaštitu osobnih podataka;
- (b) jasno i razumljivo objašnjenje o tome kako svako ograničenje količine podataka, brzina i ostali parametri kvalitete usluge mogu u praksi utjecati na usluge pristupa internetu, a osobito na uporabu sadržaja, aplikacija i usluga;
- (c) jasno i razumljivo objašnjenje o tome kako bilo koje usluge navedene u članku 3. stavku 5. za koje krajnji korisnik stupi u pretplatnički odnos mogu u praksi utjecati na usluge pristupa internetu koje se pružaju tom krajnjem korisniku;
- (d) jasno i razumljivo objašnjenje o minimalnoj, uobičajeno dostupnoj, maksimalnoj i oglašenoj brzini preuzimanja i učitavanja usluga pristupa internetu u slučaju fiksnih mreža ili o procijenjenoj maksimalnoj i oglašenoj brzini preuzimanja i učitavanja usluga pristupa internetu u slučaju pokretnih mreža te o tome koliko bi znatna odstupanja od oglašanih brzina preuzimanja i učitavanja mogla utjecati na ostvarivanje prava krajnjih korisnika utvrđena u članku 3. stavku 1.;
- (e) jasno i razumljivo objašnjenje o pravnim sredstvima dostupnima korisniku u skladu s nacionalnim pravom u slučaju svake razlike, do koje dolazi stalno ili redovito, između stvarne izvedbe usluge pristupa internetu u pogledu brzine ili drugih parametara kvalitete usluge i izvedbe koja je naznačena u skladu s točkama od (a) do (d).

Davatelji usluga pristupa internetu objavljuju informacije iz prvog podstavka.

2. Davatelji usluga pristupa internetu uspostavljaju transparentne, jednostavne i učinkovite postupke kako bi riješili pritužbe krajnjih korisnika koje se odnose na prava i obveze utvrđene u članku 3. i stavku 1. ovog članka.

⁽¹⁾ Direktiva 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 24. listopada 1995. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom protoku takvih podataka (SL L 281, 23.11.1995., str. 31.).

⁽²⁾ Direktiva 2002/58/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. srpnja 2002. o obradi osobnih podataka i zaštiti privatnosti u području elektroničkih komunikacija (Direktiva o privatnosti i elektroničkim komunikacijama) (SL L 201, 31.7.2002., str. 37.).

3. Zahtjevi utvrđeni u stavcima 1. i 2. dodaju se onima predviđenima u Direktivi 2002/22/EZ i ne sprečavaju države članice da zadrže ili uvedu dodatne zahtjeve u vezi s praćenjem, informacijama i transparentnošću, uključujući zahtjeve u vezi sa sadržajem, oblikom i načinom objavljivanja informacija. Ti zahtjevi moraju biti u skladu s ovom Uredbom i odgovarajućim odredbama direktiva 2002/21/EZ i 2002/22/EZ.

4. Svaka znatna razlika, do koje dolazi stalno ili redovito, između stvarne izvedbe usluge pristupa internetu u pogledu brzine ili drugih parametara kvalitete usluge i izvedbe koju je davatelj usluga pristupa internetu naveo u skladu sa stavkom 1. točkama od (a) do (d), kada relevantne činjenice utvrđuje mehanizam za praćenje koji certificira državno regulatorno tijelo, smatra se nesukladnošću izvedbe za potrebe aktiviranja pravnih sredstava koja su korisniku dostupna u skladu s nacionalnim pravom.

Ovaj stavak primjenjuje se samo na ugovore koji su sklopljeni ili obnovljeni od 29. studenoga 2015.

Članak 5.

Nadzor i izvršenje

1. Državna regulatorna tijela pomno prate i osiguravaju usklađenost s člancima 3. i 4. te promiču trajnu dostupnost nediskriminirajućih usluga pristupa internetu na razinama kvalitete koje odražavaju tehnološki napredak. Za te potrebe državna regulatorna tijela mogu propisati zahtjeve u vezi s tehničkim značajkama, zahtjeve za minimalnu kvalitetu usluga i druge odgovarajuće i potrebne mjere jednom davatelju elektroničkih komunikacija javnosti ili više njih, uključujući davatelje usluga pristupa internetu.

Državna regulatorna tijela o tom praćenju i svojim zaključcima objavljuju godišnja izvješća te ih predstavljaju Komisiji i BEREC-u.

2. Na zahtjev državnog regulatornog tijela, davatelji elektroničkih komunikacija javnosti, uključujući davatelje usluga pristupa internetu, tom državnom regulatornom tijelu stavljaju na raspolaganje informacije relevantne za obveze iz članka 3. i 4., osobito informacije o upravljanju njihovim mrežnim kapacitetima i prometom, kao i obrazloženja za svaku primijenjenu mjeru upravljanja prometom. Ti davatelji pružaju tražene informacije u skladu s rokovima i razinom detalja koje državno regulatorno tijelo traži.

3. BEREC do 30. kolovoza 2016., kako bi se doprinijelo dosljednoj primjeni ove Uredbe, nakon savjetovanja s dionicima i u bliskoj suradnji s Komisijom, izdaje smjernice za provedbu obveza državnih regulatornih tijela u skladu s ovim člankom.

4. Ovim člankom ne dovode se u pitanje zadaće koje su države članice dodijelile državnim regulatornim tijelima ili drugim nadležnim tijelima u skladu s pravom Unije.

Članak 6.

Sankcije

Države članice utvrđuju pravila o sankcijama koje se primjenjuju na povrede članka 3., 4. i 5. te poduzimaju sve potrebne mjere kako bi osigurale njihovu provedbu. Predviđene sankcije moraju biti učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće. Države članice obavješćuju Komisiju o tim pravilima i mjerama do 30. travnja 2016. te bez odgode obavješćuju Komisiju o svim naknadnim izmjenama koje na njih utječu.

Članak 7.

Izmjene Uredbe (EU) br. 531/2012

Uredba (EU) br. 531/2012 mijenja se kako slijedi:

1. U članku 2. stavak 2. mijenja se kako slijedi:

(a) točke i., (l) i (n) brišu se;

(b) dodaju se sljedeće točke:

„(t) „domaća maloprodajna cijena” znači domaća maloprodajna jedinična naknada davatelja usluga roaminga koja se primjenjuje na odlazne pozive i poslane SMS poruke (započete i završene na različitim javnim komunikacijskim mrežama unutar iste države članice) te na podatke koje je korisnik potrošio; u slučaju da ne postoji točno određena domaća maloprodajna jedinična naknada, domaća maloprodajna cijena smatra se istim mehanizmom naplate kao što je onaj koji se primjenjuje na korisnika za odlazne pozive i poslane SMS poruke (započete i završene na različitim javnim komunikacijskim mrežama unutar iste države članice) te za potrošene podatke u državi članici tog korisnika;

- (s) „odvojena prodaja reguliranih maloprodajnih podatkovnih usluga u roamingu” znači pružanje reguliranih podatkovnih usluga u roamingu koje alternativni davatelj usluga roaminga pruža korisnicima roaminga izravno na gostujućoj mreži.”.

2. U članku 3. stavak 6. zamjenjuje se sljedećim:

„6. Standardna ponuda iz stavka 5. u dovoljnoj je mjeri detaljna i uključuje sve komponente potrebne za veleprodajni pristup roamingu kako je navedeno u stavku 3. i sadrži opis ponuda relevantnih za izravan veleprodajni pristup roamingu i pristup preprodaji veleprodajnih usluga roaminga te pripadajuće uvjete. Ta standardna ponuda može obuhvaćati uvjete za sprečavanje stalnog roaminga ili zlouporabe ili prekomjerne uporabe veleprodajnog pristupa roamingu za potrebe koje nisu pružanje reguliranih usluga roaminga korisnicima davateljâ usluga roaminga tijekom povremenih putovanja tih korisnika unutar Unije. Prema potrebi, državna regulatorna tijela mogu odrediti izmjenjene standardnih ponuda radi primjene obveza utvrđenih u ovom članku.”.

3. Članak 4. mijenja se kako slijedi:

- (a) naslov se zamjenjuje sljedećim:

„Odvojena prodaja reguliranih maloprodajnih podatkovnih usluga u roamingu”;

- (b) u stavku 1. prvi podstavak briše se;

- (c) stavci 4. i 5. brišu se.

4. Članak 5. mijenja se kako slijedi:

- (a) naslov se zamjenjuje sljedećim:

„Provedba odvojene prodaje reguliranih maloprodajnih podatkovnih usluga u roamingu”;

- (b) stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Domaći davatelji usluga provode obvezu u vezi s odvojenom prodajom reguliranih maloprodajnih podatkovnih usluga u roamingu kako je predviđeno u članku 4. tako da korisnici roaminga mogu upotrebljavati odvojene regulirane podatkovne usluge u roamingu. Domaći davatelji usluga ispunjavaju sve opravdane zahtjeve za pristup opremi i pripadajućim uslugama podrške relevantnim za odvojenu prodaju reguliranih maloprodajnih podatkovnih usluga u roamingu. Pristup navedenoj opremi i uslugama podrške koji su potrebni za odvojenu prodaju reguliranih maloprodajnih podatkovnih usluga u roamingu, uključujući usluge provjere identiteta korisnika, besplatan je i ne uključuje nikakve izravne naknade za korisnike roaminga.”;

- (c) stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

„2. Kako bi se osigurala dosljedna i istovremena provedba odvojene prodaje reguliranih maloprodajnih podatkovnih usluga u roamingu u cijeloj Uniji, Komisija, putem provedbenih akata i nakon savjetovanja s BEREC-om, donosi detaljna pravila o tehničkom rješenju za provedbu odvojene prodaje reguliranih maloprodajnih podatkovnih usluga u roamingu. Navedeni provedbeni akti donose se u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 6. stavka 2.”;

- (d) u stavku 3. uvodni tekst zamjenjuje se sljedećim:

„3. Tehničko rješenje za provedbu odvojene prodaje reguliranih maloprodajnih podatkovnih usluga u roamingu ispunjava sljedeće kriterije:”.

5. Umeću se sljedeći članci:

„Članak 6.a

Ukidanje maloprodajnih dodatnih naknada za roaming

S učinkom od 15. lipnja 2017., pod uvjetom da se zakonodavni akt koji se treba donijeti na temelju prijedloga iz članka 19. stavka 2. primjenjuje na taj datum, davatelji usluga roaminga ne naplaćuju nikakvu dodatnu naknadu uz domaću maloprodajnu cijenu korisnicima roaminga u bilo kojoj državi članici za bilo koji regulirani odlazni ili dolazni poziv u roamingu, za bilo koju reguliranu poslanu SMS poruku u roamingu i za bilo koju reguliranu podatkovnu uslugu u roamingu koju upotrebljavaju, uključujući MMS poruke, niti ikakvu opću naknadu za omogućavanje upotrebe terminalne opreme ili usluge u inozemstvu, podložno člancima 6.b i 6.c.

Članak 6.b

Pravedna uporaba

1. Davatelji usluga roaminga mogu primijeniti u skladu s ovim člankom i provedbenim aktima iz članka 6.d „politiku pravedne uporabe” na potrošnju reguliranih maloprodajnih usluga roaminga koje se pružaju po primjenjivoj domaćoj razini maloprodajnih cijena kako bi se spriječilo da korisnici roaminga prekomjerno ili u svrhu zlouporabe upotrijebe regulirane maloprodajne usluge roaminga, poput toga da upotrebljavaju takve usluge u državi članici koja nije država članica njihova domaćeg davatelja usluga za potrebe koje nisu potrebe povremenih putovanja.

Svakom politikom pravedne uporabe korisnicima davatelja usluga roaminga omogućuje se potrošnja količine reguliranih maloprodajnih usluga roaminga po primjenjivim domaćim maloprodajnim cijenama koja je usklađena s njihovim tarifnim planovima.

2. Članak 6.e primjenjuje se na regulirane maloprodajne usluge roaminga koje premašuju bilo koja ograničenja u okviru bilo koje politike pravedne uporabe.

Članak 6.c

Održivost ukidanja maloprodajnih dodatnih naknada za roaming

1. U posebnim i iznimnim okolnostima, s ciljem osiguravanja održivosti njegova domaćeg modela naplate, ako davatelj usluga roaminga ne može osigurati povrat sveukupnih stvarnih i projiciranih troškova pružanja reguliranih maloprodajnih usluga roaminga u skladu s člancima 6.a i 6.b iz sveukupnih stvarnih i projiciranih prihoda od pružanja takvih usluga, taj davatelj usluga roaminga može podnijeti zahtjev za odobrenje primjene dodatne naknade. Takva dodatna naknada primjenjuje se samo u mjeri u kojoj je to potrebno za povrat troškova pružanja reguliranih maloprodajnih usluga roaminga, uzimajući u obzir primjenjive maksimalne veleprodajne naknade.

2. Ako se davatelj usluga roaminga odluči koristiti stavkom 1. ovog članka, on bez odgode podnosi zahtjev državnom regulatornom tijelu i dostavlja mu sve potrebne informacije u skladu s provedbenim aktima iz članka 6.d. Svakih 12 mjeseci nakon toga davatelj usluga roaminga ažurira te informacije i dostavlja ih državnom regulatornom tijelu.

3. Nakon primitka zahtjeva u skladu sa stavkom 2. državno regulatorno tijelo ocjenjuje je li davatelj usluga roaminga utvrdio da mu je nemoguće osigurati povrat troškova u skladu sa stavkom 1. i da bi to imalo štetan učinak na održivost njegova domaćeg modela naplate. Ocjena održivosti domaćeg modela naplate temelji se na relevantnim objektivnim čimbenicima koji su svojstveni davatelju usluga roaminga, uključujući objektivne razlike među davateljima usluga roaminga u dotičnoj državi članici i razinu domaćih cijena i prihoda. Državno regulatorno tijelo odobrava dodatnu naknadu ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u stavku 1. i ovom stavku.

4. U roku od mjesec dana od primitka zahtjeva u skladu sa stavkom 2. državno regulatorno tijelo odobrava dodatnu naknadu osim ako je zahtjev očito neutemeljen ili pruža nedostatne informacije. Ako državno regulatorno tijelo smatra da je zahtjev očito neutemeljen ili ako smatra da dostavljene informacije nisu dostatne, donosi konačnu odluku u dodatnom roku od dva mjeseca, nakon što je davatelju usluga roaminga dalo mogućnost da ga se sasluša, kojom odobrava, mijenja ili odbija dodatnu naknadu.

Članak 6.d

Provedba politike pravedne uporabe i održivosti ukidanja maloprodajnih dodatnih naknada za roaming

1. Kako bi se osigurala dosljedna primjena članaka 6.b i 6.c, Komisija do 15. prosinca 2016., nakon savjetovanja s BEREC-om, donosi provedbene akte kojima se utvrđuju detaljna pravila o primjeni politike pravedne uporabe, o metodologiji za ocjenu održivosti ukidanja maloprodajnih dodatnih naknada za roaming te o zahtjevu koji podnosi davatelj usluga roaminga za potrebe te ocjene. Ti provedbeni akti donose se u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 6. stavka 2.

2. U vezi s člankom 6.b, prilikom donošenja provedbenih akata kojima se utvrđuju detaljna pravila o primjeni politike pravedne uporabe Komisija uzima u obzir sljedeće:

(a) razvoj obrazaca cijena i potrošnje u državama članicama;

(b) stupanj konvergencije razina domaćih cijena širom Unije;

- (c) obrasce putovanja u Uniji;
- (d) svaki uočljiv rizik narušavanja tržišnog natjecanja i poticaja za ulaganja na domaćim tržištima i tržištima koja se posjećuju.

3. U vezi s člankom 6.c, prilikom donošenja provedbenih akata kojima se utvrđuju detaljna pravila o metodologiji za ocjenu održivosti ukidanja maloprodajnih dodatnih naknada za roaming za davatelja usluga roaminga, Komisija ih temelji na sljedećem:

- (a) određivanju sveukupnih stvarnih i projiciranih troškova pružanja reguliranih maloprodajnih usluga roaminga uzimajući u obzir važeće veleprodajne naknade za roaming za neuravnotežen promet i razuman udio združenih i zajedničkih troškova koji su potrebni za pružanje reguliranih maloprodajnih usluga roaminga;
- (b) određivanju sveukupnih stvarnih i projiciranih prihoda od pružanja reguliranih maloprodajnih usluga roaminga;
- (c) potrošnji reguliranih maloprodajnih usluga roaminga i domaćoj potrošnji korisnika davatelja usluga roaminga;
- (d) razini tržišnog natjecanja, cijena i prihoda na domaćem tržištu i svakom uočenom riziku da bi roaming po domaćim maloprodajnim cijenama znatno utjecao na razvoj takvih cijena.

4. Komisija redovito preispituje provedbene akte donesene u skladu sa stavkom 1. s obzirom na razvoj tržišta.

5. Državno regulatorno tijelo strogo prati i nadzire primjenu politike pravedne uporabe i mjera za održivost ukidanja maloprodajnih dodatnih naknada za roaming, uvažavajući u najvećoj mjeri relevantne objektivne čimbenike svojstvene dotičnoj državi članici i relevantne objektivne razlike među davateljima usluga roaminga. Ne dovodeći u pitanje postupak naveden u članku 6.c stavku 3., državno regulatorno tijelo pravodobno izvršava zahtjeve iz članaka 6.b i 6.c te provedbene akte donesene u skladu sa stavkom 1. ovog članka. Državno regulatorno tijelo može u svakom trenutku zahtijevati od davatelja usluga roaminga da izmijeni ili prestane primjenjivati dodatnu naknadu ako to nije u skladu s člankom 6.b ili 6.c. Državno regulatorno tijelo jednom godišnje obavještuje Komisiju o primjeni članaka 6.b i 6.c te ovog članka.

Članak 6.e

Pružanje reguliranih maloprodajnih usluga roaminga

1. Ne dovodeći u pitanje drugi podstavak, ako davatelj usluga roaminga primjenjuje dodatnu naknadu za potrošnju reguliranih maloprodajnih usluga roaminga koja premašuje bilo koja ograničenja u okviru bilo koje politike pravedne uporabe, mora ispunjavati sljedeće zahtjeve (isključujući PDV):

- (a) svaka dodatna naknada koja se primjenjuje na regulirane odlazne pozive u roamingu, regulirane poslane SMS poruke u roamingu i regulirane podatkovne usluge u roamingu ne smije premašivati maksimalne veleprodajne naknade predviđene u članku 7. stavku 2., članku 9. stavku 1. odnosno članku 12. stavku 1.;
- (b) zbroj domaće maloprodajne cijene i svake dodatne naknade koja se primjenjuje na regulirane odlazne pozive u roamingu, regulirane poslane SMS poruke u roamingu ili regulirane podatkovne usluge u roamingu ne smije premašivati 0,19 EUR po minuti, 0,06 EUR po SMS poruci odnosno 0,20 EUR po upotrijebljenom megabajtu;
- (c) svaka dodatna naknada koja se primjenjuje na regulirane dolazne pozive u roamingu ne smije premašivati ponderirani prosjek maksimalnih cijena završavanja poziva u pokretnoj mreži širom Unije utvrđenih u skladu sa stavkom 2.

Davatelji usluga roaminga ne smiju primjenjivati nikakvu dodatnu naknadu na regulirane primljene SMS poruke u roamingu ili na primljene poruke govorne pošte u roamingu. Time se ne dovode u pitanje druge primjenjive naknade kao što su naknade za preslušavanje takvih poruka.

Davatelji usluga roaminga obračunavaju odlazne i dolazne pozive u roamingu po sekundi. Davatelji usluga roaminga mogu primjenjivati početno minimalno obračunsko razdoblje ne dulje od 30 sekundi na odlazne pozive. Davatelji usluga roaminga svojim korisnicima naplaćuju pružanje reguliranih podatkovnih usluga u roamingu na temelju kilobajta, uz iznimku MMS poruka, koje se mogu naplaćivati na jediničnoj osnovi. U tom slučaju maloprodajna naknada koju davatelj usluga roaminga može naplaćivati svojem korisniku roaminga za prijenos ili primanje MMS poruke u roamingu ne smije premašivati maksimalnu maloprodajnu naknadu za regulirane podatkovne usluge u roamingu utvrđenu u prvom podstavku.

Tijekom razdoblja iz članka 6.f stavka 1., ovim stavkom ne isključuju se ponude koje korisnicima roaminga za dnevnu ili bilo koju drugu fiksnu periodičnu naknadu pružaju određenu količinu potrošnje reguliranih usluga roaminga, pod uvjetom da potrošnja ukupnog iznosa te količine odgovara jediničnoj cijeni za regulirane odlazne pozive, dolazne pozive i poslane SMS poruke u roamingu te podatkovne usluge u roamingu koja ne premašuje odgovarajuću domaću maloprodajnu cijenu i maksimalnu dodatnu naknadu kako je navedena u prvom podstavku ovog stavka.

2. Komisija do 31. prosinca 2015., nakon savjetovanja s BEREC-om i podložno drugom podstavku ovog stavka, donosi provedbene akte kojima se utvrđuje ponderirani prosjek maksimalnih cijena završavanja poziva u pokretnoj mreži iz stavka 1. prvog podstavka točke (c). Komisija svake godine preispituje te provedbene akte. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 6. stavka 2.

Ponderirani prosjek maksimalnih cijena završavanja poziva u pokretnoj mreži temelji se na sljedećim kriterijima:

(a) maksimalnoj razini cijena završavanja poziva u pokretnoj mreži koje su državna regulatorna tijela propisala na tržištu pojedinačnim pokretnim mrežama za završavanje govornog poziva na veleprodajnoj razini u skladu s člankom 7. i člankom 16. Okvirne direktive i člankom 13. Direktive o pristupu; i

(b) ukupnom broju pretplatnika u državama članicama.

3. Davatelji usluga roaminga mogu ponuditi, a korisnici roaminga mogu svjesno izabrati tarifu za roaming koja je različita od tarife određene u skladu s člancima 6.a, 6.b, 6.c i stavkom 1. ovog članka, na temelju koje korisnici roaminga imaju koristi od drukčije tarife za regulirane usluge roaminga od one koja bi im bila dodijeljena da nisu sami tako izabrali. Davatelj usluga roaminga podsjeća te korisnike roaminga na prirodu pogodnosti povezanih s roamingom koje bi time izgubili.

Ne dovodeći u pitanje prvi podstavak, davatelji usluga roaminga automatski primjenjuju tarifu određenu u skladu s člancima 6.a i 6.b te stavkom 1. ovog članka na sve postojeće i nove korisnike roaminga.

Svaki korisnik roaminga u svakom trenutku može podnijeti zahtjev da prijeđe na tarifu određenu u skladu s člancima 6.a, 6.b, 6.c i stavkom 1. ovog članka ili da prijeđe s te tarife. Ako korisnici roaminga svjesno odluče prijeći s tarife određene u skladu s člancima 6.a, 6.b, 6.c i stavkom 1. ovog članka ili ponovno prijeći na tu tarifu, svaki prelazak obavlja se u roku od jednog radnog dana od primitka zahtjeva, ne naplaćuje se i ne podrazumijeva uvjete ili ograničenja u vezi s drugim elementima pretplate koji se ne odnose na roaming. Davatelji usluga roaminga mogu odgoditi prelazak do isteka minimalnog utvrđenog razdoblja važenja prethodne tarife za roaming ne duljeg od dva mjeseca.

4. Davatelji usluga roaminga osiguravaju da su u ugovoru kojim je obuhvaćena bilo koja vrsta regulirane maloprodajne usluge roaminga navedene glavne značajke te regulirane maloprodajne usluge roaminga koja se pruža, uključujući osobito:

(a) točno određeni tarifni plan ili tarifne planove i, za svaki tarifni plan, vrste ponuđenih usluga, uključujući količinu komunikacije;

(b) sva ograničenja potrošnje reguliranih maloprodajnih usluga roaminga koje se pružaju po primjenjivoj razini domaćih maloprodajnih cijena, osobito kvantificirane informacije o tome kako se svaka politika pravedne uporabe primjenjuje u vezi s glavnim cijenama, količinom ili drugim parametrima dotične regulirane maloprodajne usluge roaminga koja se pruža.

Davatelji usluga roaminga objavljuju informacije iz prvog podstavka.

Članak 6.f

Prijelazne maloprodajne dodatne naknade za roaming

1. Od 30. travnja 2016. do 14. lipnja 2017. davatelji usluga roaminga mogu primjenjivati dodatnu naknadu uz domaću maloprodajnu cijenu za pružanje reguliranih maloprodajnih usluga roaminga.

2. Tijekom razdoblja iz stavka 1. ovog članka članak 6.e primjenjuje se *mutatis mutandis*.”.

6. Članci 8., 10. i 13. brišu se.

7. Članak 14. mijenja se kako slijedi:

(a) u stavku 1. drugi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„Te osnovne, korisnikovim potrebama prilagođene informacije o cijenama izražene su u valuti u kojoj domaći davatelj usluga korisnika izdaje račun te uključuju informacije o:

(a) svakoj politici pravedne uporabe koja se na korisnika roaminga primjenjuje unutar Unije te o dodatnim naknadama koje se primjenjuju ako se premaše bilo koja ograničenja u okviru te politike pravedne uporabe; i

(b) svakoj dodatnoj naknadi koja se primjenjuje u skladu s člankom 6.c.”;

(b) u stavku 1. šesti podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„Prvi, drugi, četvrti i peti podstavak, uz iznimku upućivanja na politiku pravedne uporabe i dodatnu naknadu koja se primjenjuje u skladu s člankom 6.c, primjenjuju se i na govorne i SMS usluge u roamingu koje upotrebljavaju korisnici roaminga tijekom putovanja izvan Unije i koje pruža davatelj usluga roaminga.”;

(c) umeće se sljedeći stavak:

„2.a Davatelj usluga roaminga šalje obavijest korisniku usluga roaminga kada je u potpunosti potrošena primjenjiva količina pravedne uporabe reguliranih govornih ili SMS usluga u roamingu ili se dosegne bilo koji prag uporabe primijenjen u skladu s člankom 6.c. U toj obavijesti navodi se dodatna naknada koja će se primijeniti na svaku reguliranu govornu ili SMS uslugu u roamingu koju korisnik roaminga dodatno potroši. Svaki korisnik ima pravo od davatelja usluga roaminga zatražiti prestanak slanja takvih obavijesti i ima pravo od davatelja usluga roaminga u bilo kojem trenutku i besplatno zatražiti ponovno pružanje te usluge slanja obavijesti.”;

(d) stavak 3. zamjenjuje se sljedećim:

„3. Davatelji usluga roaminga svim korisnicima prilikom zasnivanja pretplatničkog odnosa daju potpune informacije o primjenjivim naknadama za roaming. Svojim korisnicima roaminga također bez nepotrebnog odlaganja daju ažurirane informacije o primjenjivim naknadama za roaming kod svake promjene navedenih naknada.

Davatelji usluga roaminga u razumnim vremenskim razmacima šalju podsjetnik svim korisnicima koji su se odlučili za drugu tarifu.”.

8. Članak 15. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

„2. Davatelj usluga roaminga automatskom porukom obavješćuje korisnika roaminga o tome da korisnik roaminga upotrebljava regulirane podatkovne usluge u roamingu i daje osnovne, korisnikovim potrebama prilagođene tarifne informacije o naknadama (u valuti u kojoj domaći davatelj usluga korisnika izdaje račun) koje se primjenjuju na pružanje reguliranih podatkovnih usluga u roamingu tom korisniku roaminga u dotičnoj državi članici, osim ako je korisnik obavijestio davatelja usluga roaminga da mu navedene informacije nisu potrebne.

Te osnovne, korisnikovim potrebama prilagođene tarifne informacije uključuju informacije o:

(a) svakoj politici pravedne uporabe koja se na korisnika roaminga primjenjuje unutar Unije te o dodatnim naknadama koje se primjenjuju ako se premaše bilo koja ograničenja u okviru te politike pravedne uporabe; i

(b) svakoj dodatnoj naknadi koja se primjenjuje u skladu s člankom 6.c.

Te informacije dostavljaju se na mobilni uređaj korisnika roaminga, na primjer SMS porukom, elektroničkom poštom ili skočnim prozorom na mobilnom uređaju, svaki put kada korisnik roaminga uđe u državu članicu koja nije država njegova domaćeg davatelja usluga i prvi put upotrijebi podatkovnu uslugu u roamingu u toj državi članici. U trenutku kada korisnik roaminga pokrene reguliranu podatkovnu uslugu u roamingu one se besplatno šalju odgovarajućim sredstvima prilagođenim njihovom lakšem primanju i razumijevanju.

Korisnik koji je obavijestio svojeg davatelja usluga roaminga da mu nisu potrebne automatske informacije o tarifama ima pravo od davatelja usluga roaminga u bilo kojem trenutku i besplatno zatražiti ponovno pružanje te usluge.”;

(b) umeće se sljedeći stavak:

„2.a Davatelj usluga roaminga šalje obavijest kada je u potpunosti potrošena primjenjiva količina pravedne uporabe regulirane podatkovne usluge u roamingu ili se dosegne bilo koji prag uporabe primijenjen u skladu s člankom 6.c. U toj obavijesti navodi se dodatna naknada koja će se primijeniti na svaku reguliranu podatkovnu uslugu u roamingu koju korisnik roaminga dodatno potroši. Svaki korisnik ima pravo od davatelja usluga roaminga zatražiti prestanak slanja takvih obavijesti i ima pravo od davatelja usluga roaminga u bilo kojem trenutku i besplatno zatražiti ponovno pružanje te usluge.”;

(c) u stavku 3. prvi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„3. Svaki davatelj usluga roaminga svim svojim korisnicima roaminga daje priliku da se svjesno i besplatno odluče za mogućnost pravodobnog primanja informacija o akumuliranoj potrošnji izraženoj u količini ili valuti u kojoj se korisniku roaminga obračunavaju i naplaćuju regulirane podatkovne usluge u roamingu kojom se jamči da, bez izričite suglasnosti korisnika, akumulirani troškovi reguliranih podatkovnih usluga u roamingu u određenom razdoblju uporabe, isključujući MMS koji se obračunava i naplaćuje na temelju jedinice, ne premaše utvrđeno financijsko ograničenje.”;

(d) u stavku 6. prvi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„6. Ovaj se članak također primjenjuje, uz iznimku stavka 5., stavka 2. drugog podstavka i stavka 2.a, te podložno drugom i trećem podstavku ovog stavka, na podatkovne usluge u roamingu koje upotrebljavaju korisnici roaminga tijekom putovanja izvan Unije i koje pruža davatelj usluga roaminga.”.

9. Članak 16. mijenja se kako slijedi:

(a) u stavku 1. dodaje se sljedeći podstavak:

„Državna regulatorna tijela strogo prate i nadziru davatelje usluga roaminga koji se koriste člancima 6.b i 6.c te člankom 6.e stavkom 3.”;

(b) stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

„2. Državna regulatorna tijela objavljuju ažurirane podatke o primjeni ove Uredbe, posebno članka 6.a, 6.b, 6.c, 6.e, 7., 9. i 12., na način da se zainteresiranim stranama omogućuje jednostavan pristup tim podacima.”.

10. Članak 19. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 19.

Preispitivanje

1. Komisija do 29. studenoga 2015. započinje preispitivanje veleprodajnog tržišta roaminga s ciljem ocjene mjera potrebnih za omogućavanje ukidanje maloprodajnih dodatnih naknada za roaming do 15. lipnja 2017. Komisija među ostalim preispituje stupanj tržišnog natjecanja u nacionalnim veleprodajnim tržištima te posebno ocjenjuje razinu nastalih veleprodajnih troškova i primijenjenih veleprodajnih naknada te konkurentski položaj operatorâ s ograničenim geografskim djelokrugom, uključujući učinke komercijalnih sporazuma na tržišno natjecanje kao i sposobnost operatora da iskoriste ekonomije razmjera. Komisija ocjenjuje i razvoj tržišnog natjecanja na maloprodajnim tržištima roaminga i svaki uočljiv rizik narušavanja tržišnog natjecanja i poticaja za ulaganja na domaćim tržištima i tržištima koja se posjećuju. Pri ocjenjivanju mjera potrebnih za omogućavanje ukidanja maloprodajnih dodatnih naknada za roaming Komisija uzima u obzir potrebu da se osigura operatorima gostujuće mreže da osiguraju povrat svih troškova pružanja reguliranih veleprodajnih usluga roaminga, među ostalim združenih i zajedničkih troškova. Komisija uzima u obzir i potrebu sprečavanja stalnog roaminga ili zlouporabe ili prekomjerne uporabe veleprodajnih usluga roaminga za potrebe koje nisu pružanje reguliranih usluga roaminga korisnicima davateljâ usluga roaminga tijekom povremenih putovanja tih korisnika unutar Unije.

2. Komisija do 15. lipnja 2016. podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću o ishodu preispitivanja iz stavka 1.

Uz to izvješće nakon javnog savjetovanja podnosi se odgovarajući zakonodavni prijedlog radi izmjene veleprodajnih naknada za regulirane usluge roaminga navedene u ovoj Uredbi ili predviđanja drugog rješenja za pitanja koja su utvrđena na veleprodajnoj razini s ciljem ukidanja maloprodajnih dodatnih naknada za roaming do 15. lipnja 2017.

3. Komisija pored toga podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću svake dvije godine nakon podnošenja izvješća iz stavka 2. Svako izvješće uključuje, među ostalim, ocjenu:

- (a) dostupnosti i kvalitete usluga, uključujući usluge koje predstavljaju alternativu reguliranim maloprodajnim govornim, SMS i podatkovnim uslugama u roamingu, posebno s obzirom na tehnološki razvoj;
- (b) stupnja tržišnog natjecanja na maloprodajnim i veleprodajnim tržištima roaminga, posebno konkurentskog položaja manjih, neovisnih ili novih operatora, uključujući učinke komercijalnih sporazuma na tržišno natjecanje i stupanj međusobnog povezivanja među operatorima;
- (c) mjere u kojoj je provedba strukturnih mjera predviđenih člancima 3. i 4. imala za posljedicu razvoj tržišnog natjecanja na unutarnjem tržištu reguliranih usluga roaminga.

4. Kako bi ocijenio razvoj tržišnog natjecanja na tržištima roaminga na razini Unije, BEREC od državnih regulatornih tijela redovito prikuplja podatke o razvoju maloprodajnih i veleprodajnih naknada za regulirane govorne, SMS i podatkovne usluge u roamingu. Komisiju se obavješćuje o navedenim podacima najmanje dvaput godišnje. Komisija ih objavljuje.

Na temelju prikupljenih podataka BEREC također redovito izvješćuje o razvoju obrazaca cijena i potrošnje u državama članicama za domaće usluge i usluge roaminga te o razvoju trenutanih veleprodajnih cijena za roaming za neuravnoteženi promet među davateljima roaminga.

BEREC također svake godine od državnih regulatornih tijela prikuplja podatke o transparentnosti i usporedivosti različitih tarifa koje operatori nude svojim korisnicima. Komisija objavljuje navedene podatke i nalaze.”.

Članak 8.

Izmjena Direktive 2002/22/EZ

U članku 1. Direktive 2002/22/EZ stavak 3. zamjenjuje se sljedećim:

„3. Nacionalnim mjerama koje se odnose na pristup krajnjih korisnika ili njihovo korištenje uslugama i aplikacijama putem mreža elektroničkih komunikacija, poštuju se temeljna prava i slobode fizičkih osoba, među ostalim u odnosu na privatnost i pravični postupak, kako je definirano u članku 6. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda.”.

Članak 9.

Klauzula o preispitivanju

Komisija do 30. travnja 2019. i svake četiri godine nakon toga preispituje članke 3., 4., 5. i 6. te o tome podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću kojemu, prema potrebi, prilaže odgovarajuće prijedloge s ciljem izmjene ove Uredbe.

Članak 10.

Stupanje na snagu i prijelazne odredbe

1. Ova Uredba stupa na snagu trećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.
2. Primjenjuje se od 30. travnja 2016., osim sljedećeg:
  - (a) u slučaju da se zakonodavni akt, koji se donosi na temelju prijedloga iz članka 19. stavka 2. Uredbe (EU) br. 531/2012, primjenjuje 15. lipnja 2017., članak 7. točka 5. ove Uredbe, u pogledu članaka od 6.a do 6.d Uredbe (EU) br. 531/2012, članak 7. točka 7. podtočke od (a) do (c) ove Uredbe i članak 7. točka 8. podtočke (a), (b) i (d) ove Uredbe primjenjuju se od tog datuma.

U slučaju da se navedeni zakonodavni akt ne primjenjuje 15. lipnja 2017., članak 7. točka 5. ove Uredbe, u pogledu članka 6.f Uredbe (EU) br. 531/2012, nastavlja se primjenjivati dok se navedeni zakonodavni akt ne počne primjenjivati.

U slučaju da se navedeni zakonodavni akt počne primjenjivati nakon 15. lipnja 2017., članak 7. točka 5. ove Uredbe, u pogledu članaka od 6.a do 6.d Uredbe (EU) br. 531/2012, članak 7. točka 7. podtočke od (a) do (c) ove Uredbe i članak 7. točka 8. podtočke (a), (b) i (d) ove Uredbe primjenjuju se od datuma početka primjene navedenog zakonodavnog akta;

- (b) dodjeljivanje provedbenih ovlasti Komisiji u članku 7. točki 4. podtočki (c) ove Uredbe i u članku 7. točki 5. ove Uredbe, u pogledu članka 6.d i članka 6.e stavka 2. Uredbe (EU) br. 531/2012, primjenjuje se od 29. studenoga 2015.;
- (c) članak 5. stavak 3. primjenjuje se od 29. studenoga 2015.;
- (d) članak 7. točka 10. ove Uredbe primjenjuje se od 29. studenoga 2015.

3. Države članice mogu do 31. prosinca 2016. nastaviti primjenjivati nacionalne mjere, uključujući samoregulatorne sustave, koje su na snazi prije 29. studenoga 2015., a koje nisu u skladu s člankom 3. stavkom 2. ili 3. Dotične države članice obavješćuju Komisiju o tim mjerama do 30. travnja 2016.

4. Odredbe Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 1203/2012 ⁽¹⁾ koje se odnose na tehnički modalitet za primjenu pristupa lokalnim uslugama podatkovnog roaminga u posjećenju mreži i dalje se primjenjuju za potrebe odvojene prodaje reguliranih maloprodajnih podatkovnih usluga u roamingu do donošenja provedbenog akta iz članka 7. točke 4. podtočke (c) ove Uredbe.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Strasbourgu 25. studenoga 2015.

Za Europski parlament

Predsjednik

M. SCHULZ

Za Vijeće

Predsjednik

N. SCHMIT

⁽¹⁾ Provedbena uredba Komisije (EU) br. 1203/2012 od 14. prosinca 2012. o odvojenoj prodaji reguliranih maloprodajnih usluga roaminga u Uniji (SL L 347, 15.12.2012., str. 1.).